

gelse findes i Beslutningen. Enhver, som mindes disse Forhandlinger, vil ogsaa mindes Forskjellen mellem en Betingelse og en Forudsætning, Forskjellen imellem et betingget „Ja“, der blev erklæret for lig et „Nei“ og det „Ja“, der blev afgivet. Naar jeg nu skulde besvare Forespørgselen; saaledes som den er stillet, da er jeg nødsaget til at adskille Indklædningen, Formen, fra Indholdet. Indklædningen er det, der henvender Opmærksomheden paa den saakaldte Betingelse; Indholdet, det er Spørgsmaalet om Fællesforfatningens vedvarende anerkjendte Virksomhed og Gyldighed. Hvad Indklædningen angaar, da findes der, som sagt, ikke en Betingelse i Folkethingets Beslutning; men der findes i Beslutningen en Forudsætning. Behøver jeg nærmere at indlade mig paa denne Forudsætning? Jeg skulde neppe troe det, efter hvad den ærede Forespørger selv har udtalt. Jeg skal minde om, at denne Forudsætning aldrig er tiltraadt af Regjeringen, og hvad angaar dens retlige Betydning, da deler jeg aldeles med den ærede Forespørger den Anskuelse, som han selv udtalte den 27de September 1855, at dens retlige Betydning er lig Mul. Jeg gaaer nu til Indholdet, til Indholdet, efterat det er blevet frigjort for det Hylster, hvori det var blevet indsvøbt. Indholdet er altsaa dette: er Fællesforfatningen opretholdt, eller — aldeles nøiagtigt — bliver Fællesforfatningen opretholdt i anerkjendt Kraft og Virksomhed? Saa let det nu vilde være mig paa et andet Sted at besvare dette Spørgsmaal, besvare det ikke blot med to Ord, men med to Bogstaver, saa er det dog en Selvfølge, at jeg ikke her paa dette Sted kan udtale dette „Ja;“ thi Loven forbyder mig det. Efterat Grundlovsbestemmelsen af 29de August 1855 og Rigsdagens derpaa følgende Beslutning er traadt i Kraft igjennem Kundjørelsen af 2den October 1855, saa er Grundloven af 5te Juni 1849 ved den aldeles ubetingede Tilkjendegivelse om Grundlovens Indskrænkning indskrænket til at gjælde for Kongeriget Danmarks særlige Anliggender. Ikke den vildeste Phantaste, ikke den dristigste Fortolkningskunst vil mellem de der nævnte særlige Anliggender for

Kongeriget kunne finde Fællesforfatningens Opretholdelse i anerkjendt Kraft og Virksomhed. Dersom dette nu er uimodsigeligt, saa er det ogsaa givet, at Loven forbyder mig her at udtale mig om de Forhold, som ligge udenfor denne Forsamlings Omraade, og jeg i det Mindste vil ikke udsætte mig for af den Mand, der her i Salen er Lovens Bogter, at kaldes tilbage fra Streiftog udenfor Forsamlingens Omraade.

Grundtvig: Naar man har ladet sig bagbinde, da maa man endelig huske paa, at man er bagbunden, og ikke gjøre sig latterlig ved forgjæves Forsøg paa at gribe efter Noget, som man ikke engang kan række Haanden ud efter, — see! — det er, som Ministrene, som Thinget kunne og næsten maa vide, det er min gamle Tankegang, som jeg forgjæves har stræbt at meddele det ærede Thing, hver Gang her forud var Tale om det splinternye, geographiske Rige norden for Elben, som skulde afløse det ældgamle, historiske Danmarks Rige norden for Eideren. Det kan derfor slet ikke undre mig — har ikke undret mig idag og skal ikke undre mig imorgen — at, naar den samme Tankegang, lidt mere eller lidt mindre fint, ogsaa bliver hyldet og udtalt fra Ministerbordet; men jeg maa dog derved bemærke, at forud, da jeg vel var den Æneste her i Thinget, der udtalte dette, da havde jeg sædvanlig ingenlunde Ministrenes Medhold, navnlig dengang Talen var om Grundlovens Indskrænkning, og jeg gjorde opmærksom paa af al min Magt, at ved at indskrænke ikke blot Rigsdagens Omraade i en vis Grad, men ved at indskrænke Grundloven, ved at indskrænke alle dens Bestemmelser til de særlige Anliggender, at derved bandt vi aldeles vore Tunger, derved kom vi til at opgive al Ret til at omtale med nogen Virkning, med nogen Indflydelse, Noget af alt det, der laae udenfor de særlige Anliggender, skjønt det var af den højeste Bigtighed for det Folk, hvis særlige Anliggender Talen er om, da nemlig er det ganske vist, at Ministrene gjorde Alt, hvad der stod i deres Magt, saavidt jeg kunde skjønne, for at bestyrke Thinget i den herskende Indbildning, at jeg kun